

УДК 618.11/.14-055.25-073.43+618.14-005.1-055.25-085:582.998.16

А.Г. ХоданБуковинський державний медичний
університет, м. Чернівці**УЛЬТРАЗВУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
ВНУТРІШНІХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ ТА
ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ГЕМОДИНАМІКИ НА
МОМЕНТ ГЕМОСТАЗУ В ДІВЧАТОК ІЗ
ПУБЕРТАТНИМИ МАТКОВИМИ
КРОВОТЕЧАМИ****Ключові слова:** пубертатні
маткові кровотечі, гемодинаміка
внутрішніх статевих органів,
настоянка арніки гірської,
мефенамінова кислота.**Резюме.** Вивчено вплив комплексного лікування з використанням
настоянки арніки гірської і мефенамінової кислоти на ультразвукові
показники внутрішніх статевих органів і їх гемодинаміку у
дівчаток з пубертатними матковими кровотечами. Впровад-
ження запропонованої нами комплексної схеми лікування дів-
чаток з ановуляторними пубертатними матковими кровотечами
прискорює регресію симптомів захворювання, знижує три-
валість та інтенсивність кровотечі, скорочує термін лікування.**Вступ**

Серед порушень функції репродуктивної системи в період статевого дозрівання однією з форм, що найбільш часто зустрічається, є маткові кровотечі пубертатного періоду (МКПП), яка нерідко призводить у наступному до стійких порушень менструальної та генеративної функції, гормонально-залежних захворювань [1, 3]. Питання лікування та реабілітації пацієнток з МКПП дуже актуальні, так як рецидиви маткових кровотеч значно погіршують прогноз у питаннях генеративної функції, що є соціальною та економічною проблемою [2,5].

Ехографічне дослідження є одним з інформативних методів у вивченні стану внутрішніх статевих органів у дівчаток, що страждають на МКПП. Ехографія дозволяє виявити не тільки структурні зміни в яєчниках, оцінити стан матки й ендометрію в різні періоди захворювання, але й дослідити стан гемодинаміки в судинах малого тазу[4].

З метою гемостазу у підлітковому віці використовують негормональні та гормональні препарати. Враховуючи можливість негативного впливу гормональних препаратів на незрілу гіпоталамо-гіпофізарно-яєчникову систему у пубертатному періоді, гормональний гемостаз у цьому віці необхідно призначати дуже обережно і лише за строгими показами. Тому пошук, розробка та використання нових негормональних лікувальних засобів залишається актуальним на сьогоднішній день. Використання цих препаратів буде сприяти не тільки зупинці кровотечі, але й більш дбайливому відновленню менструальної функції у період статевого дозрівання [3, 6, 7].

Мета дослідження

Вивчити вплив настоянки арніки гірської та мефенамінової кислоти на ультразвукову будову внутрішніх статевих органів та їх гемодинаміку при пубертатних маткових кровотечах.

Матеріал і методи

Комплексне ультразвукове дослідження внутрішніх статевих органів та особливості їх гемодинаміки (В-режим, кольорове доплерівське картування, імпульсний доплер) проводили на сканері Medison SonoAceX8 (Південна Корея) за допомогою конвексного датчика 3D 4-8ET МГц у 90 дівчаток на момент гемостазу із пубертатними матковими кровотечами, які знаходилися на стаціонарному лікуванні в гінекологічному відділенні клінічного пологового будинку №1 м.Чернівці. Контрольну групу склали 20 дівчаток із фізіологічним перебігом менструального циклу. Статистична обробка матеріалів проводилася за допомогою комп'ютерних програм "Excel-2010" та "STATISTICA 9.0" (Statsoft, Inc.), "Biostatistics v.4.03 for Windows".

Обговорення результатів дослідження

Для відображення ефективності запропонованого нами способу комплексного лікування ановуляторних маткових кровотеч досліджувана нами когорта пацієнток методом простої рандомізації була розподілена на наступні групи: перша - 45 дівчаток, які отримували звичайне стандартне лікування (утеротонічні препарати (окситоцин), препарати, які підвищують контрактильну здатність міометрію (кальцію глюконат, АТФ, кокарбоксілаза, мексамін), засоби, які стимулюють коагуляційний потенціал крові (діцинон, транексанова кислота), фізіотерапія

(ендоназальний електрофорез кальцію, магніто-терапія, рефлексотерапія), вітамінотерапія (аскорбінова кислота, рутин, вітамін Е, вітамін К, вітаміни групи В), друга - 45 дівчат із пубертатними матковими кровотечами, яким поряд із стандартним лікуванням отримували настоянку арніки гірської по 30 краплин за 15-20 хвилин до прийому їжі на молоці тричі на день впродовж 7 днів та мефенамінову кислоту (по 250 мг тричі на день після прийому їжі під контролем коагулограми).

Враховуючи особливості ультрасонографічної картини у дівчаток з пубертатними матковими кровотечами на момент поступлення в стаціонар, у порівнянні з практично здоровими дівчатками, нами була проведена оцінка розмірів внутрішніх статевих органів на момент гемостаза. У пацієнток основної групи після настання гемостаза розміри матки залишалися помірно збільшеними. Так, повздовжній розмір залишався більшим на 4,13% ($p < 0,01$). Передньо-задній та поперечний розміри вірогідно не відрізнялися ($p > 0,05$). Незважаючи на те, що товщина ендометрію залишалася більшою на 13,27%, порівнянно з контролем на 7 день менструального циклу ($p < 0,001$), ми спостерігали позитивну динаміку. Загальні лінійні розміри яєчників на момент гемостаза залишалися вірогідно більшими, ніж у практично здорових дівчаток ($p < 0,001$), що свідчить про неможливість швидкої регресії після проведеного гемостаза та необхідність проведення профілактичних курсів лікування. Аналізуючи вплив запропонованого нами способу лікування на гемодинаміку внутрішніх статевих органів встановлено: у дівчаток з пубертатними матковими кровотечами на фоні гемостаза спостерігалось вірогідне зниження індексу резистентності (ІР) та систоло-діастолічного відношення (СДВ) в міру зменшення калібру судин матки ($p < 0,05$). У дівчаток основної групи на фоні гемостаза ми відмічали вірогідне збільшення ІР у аркуатних артеріях на 9,21% ($p < 0,001$), радіальних - на 8,82% ($p < 0,01$) та базальних - на 26% ($p < 0,001$), порівнянно зі здоровими дівчатками на 7 день менструального циклу.

Показники СДВ у всіх обстежених судинах мали однакову закономірність. Підвищення ІР, ІІ та СДВ у судинах дівчаток основної групи відбувалося за рахунок зниження кінцевої діастолічної швидкості кровотоку у маткових, аркуатних, радіальних та базальних артеріях матки порівнянно з контрольною групою на 7 день МЦ ($p < 0,001$).

Отже, висока резистентність судин артеріального русла матки на момент гемостаза в

основній групі дівчаток сприяла гемостатичному ефекту на фоні комплексної терапії.

При оцінці кривих швидкостей кровотоку у судинах яєчників на фоні проведеної терапії нами була відзначена позитивна динаміка виявлених змін.

Висновки

Таким чином, вивчення клінічної ефективності запропонованої нами схеми комплексного лікування ановуляторних маткових кровотеч пубертатного віку дало змогу нам констатувати:

1. Висока резистентність судин артеріального русла матки на момент гемостаза в основній групі дівчаток сприяла гемостатичному ефекту на фоні комплексної терапії.

2. У дівчаток з ановуляторними матковими кровотечами пубертатного віку стан гемодинаміки внутрішніх статевих органів на фоні гемостаза відрізнявся від такого, який спостерігався в практично здорових дівчаток на 7 день менструального циклу, що й стало основою для призначення профілактичної терапії.

Перспективи подальших досліджень

У подальшому планується проведення досліджень впливу настоянки арніки гірської та мефенамінової кислоти на профілактику рецидивів пубертатних маткових кровотеч.

Література. 1. Вдовиченко Ю. П. Оптимізація медико-соціальної допомоги зі збереження репродуктивного здоров'я дівчаток-підлітків / Вдовиченко Ю. П., Т. М. Тітенко // Педіатрія, Акушерство та гінекологія.-2006.-№3.-С. 96-97. 2. Вплив лікування дівчат із пубертатними матковими кровотечами на стан їх репродуктивного здоров'я, якість життя та шляхи вирішення медико-соціального значення цих технологій / В. Подольский, І. Вовк, В. Петербурзька [та ін.] // Здоров'я жінки.-2009.-№3.-С.149-151. 3. Дебольская А. И. Оптимизация алгоритма ведения девочек-подростков с рецидивирующими маточными кровотечениями : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. мед. наук : спец. 14.00.01 "акушерство и гинекология" - А. И. Дебольская.- Москва, 2009.- 23с. 4. Диннік В. О. Ехосонаграфічна характеристика органів малого таза у дівчат-підлітків із пубертатними матковими кровотечами / В. О. Диннік // УРЖ. Укр. Радіол. Ж.-2007.-Т. 15, №34.-С.421-425. 5. Яковлева Э. Б. Тактика ведения девочек с пубертатными маточными кровотечениями / Э. Б. Яковлева, М. Ю. Сергиенко // Медицина неотложных состояний.-2008.-№6.-С. 80-84. 6. Dungal G. Dysfunctional uterine bleeding and its management strategy /G. Dungal // The Internet Journal of Gynecology and Obstetrics. -2005.- Vol. 4.- Numb. 1.- P. 39. 7. Espindola D. Management of abnormal uterine bleeding and the pathology of endometrial hyperplasia/ D. Espindola, K.A. Kennedy, E.G. Fischer // Obstet. Gynecol. Clin. North. Am. -2007 Dec.- Vol.34(4).-P.717-37.

УЛЬТРАЗВУКОВАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ВНУТРЕННИХ ПОЛОВЫХ ОРГАНОВ И ОСОБЕННОСТИ ИХ ГЕМОДИНАМИКИ НА МОМЕНТ ГЕМОСТАЗА У ДЕВОЧЕК С ПУБЕРТАТНЫМИ МАТОЧНЫМИ КРОВОТЕЧЕНИЯМИ

А.Г.Ходан

Резюме. Изучено влияние комплексного лечения с использованием настойки арники горной и мефенаминовой кислоты на ультразвуковые показатели внутренних половых органов и их гемодинамику у девочек с пубертатными маточными кровотечениями. Внедрение предложенной нами комплексной схемы лечения девочек с ановуляторными пубертатными маточными кровотечениями ускорит регрессию симптомов заболевания, снижает длительность и интенсивность кровотечения, сокращает срок лечения.

Ключевые слова: пубертатные маточные кровотечения, гемодинамика внутренних половых органов, настойка арники горной, мефенаминовая кислота.

ULTRASONIC DESCRIPTION OF THE INTERNAL REPRODUCTIVE ORGANS AND PECULIARITIES OF THEIR HEMODYNAMICS AT THE MOMENT OF HEMOSTASIS IN GIRLS WITH THE PUBERTAL UTERINE BLEEDINGS

A.H. Khodan

Abstract. We studied the effect of multimodality treatment using Arnica montana tincture and mefenamic acid on ultrasonic indices of the internal reproductive organs and their hemodynamics in girls with pubertal uterine bleedings. The implementation of the scheme of multimodality treatment of girls with anovulatory uterine bleeding at the age of puberty suggested by us, accelerates regression of disease symptoms, reduces the duration and intensity of bleeding, reduces the duration of treatment.

Key words: pubertal uterine bleeding, hemodynamics of internal reproductive organs, Arnica montana tincture, mefenamic acid.

Bukovyna State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. - 2014. - Vol.13, №4 (50). - P.152-154.

*Надійшла до редакції 01.11.2014
Рецензент – проф. О. В. Кравченко*

© А.Г. Ходан, 2014